

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет
імені А. С. Макаренка
Департамент освіти Сумської обласної державної адміністрації
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих імені Івана Зязюна
НАПН України
Сумський обласний інститут післядипломної педагогічної освіти
Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
Українська асоціація дослідників освіти

**«ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ: ГЛОБАЛЬНИЙ,
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ ЗМІН»**

**INNOVATIVE DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION: GLOBAL,
EUROPEAN AND NATIONAL DIMENSIONS OF CHANGE**

Матеріали X Міжнародної
науково-практичної конференції

26 квітня 2024 року

Суми
Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка
2024

класичній музиці та нещодавнє залучення популярної музики, що тлумачиться як американський та англо-рок, можуть не спонукати кольорових здобувачів освіти до участі. Практики, коли учні повинні платити за навчання, можуть перешкоджати участі здобувачів освіти з економічними потребами.

Основна практика 3: Запрошення здобувачів освіти до практичної участі. Якщо практичний аспект основних практик потрібно сприймати серйозно, то практику можна розширити до роботи зі здобувачами освіти початкової школи. Коли вчителі початкової школи починають думати про питання різноманітності та інклюзії та про те, як застосовувати відповідні підтримуючі практики, вони також можуть звернути свою увагу на залучення своїх учнів до тих самих цілей. Учителі початкової школи можуть почати допомагати своїм учням зрозуміти, як соціальні, політичні та економічні сили впливають на людей. Вони можуть зосередитися на тому, як музика стає репрезентацією, продуктом та інструментом цих систем нерівності, включаючи допомогу учням у розвитку критичного словникового запасу та розумінні етичних, політичних і музичних аспектів і результатів інституційної нерівності.

Таким чином, оскільки основні практики є вбудованими в практику, важливо зосередити ці питання та дії в процесі навчання. Для викладачів педагогічних закладів вищої освіти важливо ознайомити вчителів школи зі стратегіями, які залучають учнів до соціальної практики. Прихильність основним практикам також вимагає надання вчителям-початківцям можливість практикувати означені стратегії в «безпечних» умовах. Залучення літератури з міжкультурної освіти (Бенкс 2014), навчання та дії, орієнтовані на соціальну справедливість (Пікоуер 2012), і діалогічне навчання (Фрейре 2000) можуть слугувати теоретичними рамками для формування соціальної практики зі здобувачами освіти.

Сергій Чугін

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

СПЕЦИФІКА ЛІДЕРСТВА В ГАЛУЗІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

Шукати оптимальні стилі та методи управління є важливим завданням, оскільки різні ситуації та команди можуть вимагати різних підходів. Керівники, які вміють ефективно спілкуватися з підлеглими та мотивувати їх, зазвичай створюють сприятливіші умови для досягнення успіху в організації, освітніх інституціях та закладах охорони здоров'я. Тому дослідження в цій галузі є не лише актуальним, але й необхідним для подальшого розвитку та покращення управлінської практики (Gutterman, 2023).

Дж. МакКімм та Г. О'Салліван зазначають: «Можна стверджувати про необхідність навчання всіх лікарів, а не лише тих, хто займає керівні посади, лідерських і управлінських компетентностей. Питанням про те, як досягти покращення з метою підвищення безпеки пацієнтів, результатів лікування тощо» (McKimm, O'Sullivan, 2012). Підтримуємо думку науковців та вважаємо, що навчання лікарів не повинно обмежуватися лише клінічними аспектами, а й зосереджуватися навколо формування навичок лідерства. Лікарі повинні вміти ефективно керувати, а також, розуміти, коли вони повинні взяти на себе лідерську роль, а коли виявити гнучкість і дати можливість іншим бути головним у певній ситуації.

Лідерство повинно бути колективним та підтримуватися медичними, клінічними й управлінськими професіоналами, які співпрацюють для забезпечення висококваліфікованої медичної допомоги. Лікарі переважно є лідерами клінічних команд, що несуть основну відповідальність за індивідуальний догляд за пацієнтами, тоді як їхні інші колеги розвиваються як лідери в організаційному та системному плануванні у галузі охорони здоров'я. (Till, McKimm, Swanwick, 2020). Тож глибше розуміння лідерства в медичній освіті сприяє не лише покращенню комунікації та співпраці між різними групами фахівців, а й сприяє формуванню відповідальності перед пацієнтами та зростанню ефективності медичного обслуговування в цілому.

А. Тілл разом з колегами підкреслюють, що «протягом тривалого часу лікарі розглядали лідерство та управління в охороні здоров'я як «темну сторону» медицини, що призвело до руху «ми проти них», де «управлінців» сприймають переважно як тих, хто зосереджений на бізнес-цілях та результативності, а «клініків» – як тих, хто концентрується на догляді за пацієнтами. У результаті, виникло загальне двозначне ставлення до важливості розвитку лідерських якостей у медичних підручниках додипломній та післядипломній освіті, зокрема стосовно ефективності проведення заходів, націлених на розвиток лідерства» (Till, McKimm, Swanwick, 2020). Тому виникає необхідність співпраці та взаєморозуміння між медичними та управлінськими кадрами, а також важливо увагу зосередити на розвитку лідерських навичок у медичній освіті для успішного функціонування системи охорони здоров'я.

Ф. Чітаку та його співавтори зробили значний внесок у дослідження лідерства в медичній освіті, і їхні результати свідчать про важливість розвитку лідерських компетенцій у цій галузі. Вони

виявили та класифікували основні компетенції за п'ятьма факторами, які є теоретично обґрунтованими та логічними. Зокрема йдеться про соціальну відповідальність; інновації; самокерування; управління завданнями та орієнтацію на справедливість (Çitaku et al., 2012). На нашу думку, це дослідження сприяє розумінню того, які якості та навички є ключовими для лідерства в медичній освіті, і може служити основою для подальших програм навчання та розвитку в цій галузі.

Отже, управління в медичній галузі вимагає розуміння різних ситуацій та відповідних підходів. Ключовими аспектами є ефективна комунікація, мотивація підлеглих та розуміння власної ролі як лідера. Навчання лікарів має зосереджуватися не лише на клінічних аспектах, а й на лідерській компетентності. Колективне лідерство, що підтримують медичні, клінічні та управлінські кадри, є важливим для забезпечення висококваліфікованої медичної допомоги.

ЛІТЕРАТУРА

- Gutterman, A. (2023). Leadership and Management. Retrieved from: <https://ssrn.com/abstract=4553356>
- McKimm, J., O'Sullivan, H. (2012). Developing and assessing medical leadership. *British journal of hospital medicine (London, England : 2005)*, 73(9), 484–485. <https://doi.org/10.12968/hmed.2012.73.9.484>
- Till, A., McKimm, J., Swanwick, T. (2020). The Importance of Leadership Development in Medical Curricula: A UK Perspective (Stars are Aligning). *Journal of Healthcare Leadership*, 12, 19–25. <https://doi.org/10.2147/JHL.S210326>.
- Çitaku, F., Violato, C., Beran, T., Donnon, T., Hecker, K., Cawthorpe, D. (2012). Leadership competencies for medical education and healthcare professions: population-based study. *BMJ Open*, 2, e000812. doi: 10.1136/bmjopen-2012-000812.

Ольга Швець

Сумський національний аграрний університет

Наталія Осьмук

Сумський державний педагогічний університет імені А.С.Макаренка

ВИКОРИСТАННЯ ТИПІВ НАВЧАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ З ХІМІЇ У РОЗВИТКУ ПРАКТИКО-ОРІЄНТОВАНИХ УМІНЬ СТУДЕНТІВ

Поняття «завдання» у методиці вивчення окремих дисциплін є загальнонауковим, однак його трактування в контексті різних навчальних курсів, зазвичай, варіативне. Ми поділяємо підхід Старости В. І., який пропонує розглядати навчальне завдання з хімії одночасно як вид, і як об'єкт пізнавальної діяльності (Староста, 2006).

Хімічна підготовка майбутніх спеціалістів-аграріїв повинна враховувати спеціалізацію студентів та мати практико-орієнтований характер. З цією метою ми використовуємо в навчальному процесі завдання, до змісту яких вводимо міждисциплінарний компонент. На

Чугін Сергій. Специфіка лідерства в галузі охорони здоров'я	189
Швець Ольга, Осьмук Наталія. Використання типів навчальних завдань з хімії у розвитку практико-орієнтованих умінь студентів	191
Шрамко Руслана. Іноземномовна комунікативна компетентність у системі трансверсальних компетентностей здобувачів освіти рівня «доктор філософії» ЗВО України	194
Kukhalashvili Marine. About one lexical unit in Georgian.....	196
Udovichenko Olga, Ostroha Mariia, Udovichenko Ihor. What are the results of training future managers for the use of electronic document management based on?	201